

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

Art. I. De Natura & Varietate Homicidij & Mutilationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62649)

miles cedunt aliis fortioribus, ut sunt, quæ peccatum excludunt, aut favent proli, Menochius *de Arbitr. casu* 396. n. 15.

11. Unde expositæ proles potius, ut de Jure debuerunt, ex nuptiis, quàm ex fornicatione natæ præsumuntur; ac proinde Ordinum & beneficiorum capaces sunt sine dispensatione.

12. Neque tamen hinc sequitur, eos etiam capaces esse canonicatum, aliarumque dignitatum & officiorum, ex

fundatione vel statuto exigentiù nobilitatem, cum; quia, licet præsumantur qualitates, quæ communiter insunt, aut sunt necessariæ ad excludendum delictum: non tamen præsumuntur aliæ speciales &, quæ communiter non insunt: tum verò; quia, quando certa aliqua qualitas à fundatore vel statuto requiritur, probanda est, neque sufficit, quòd ipsius præsumptio adsit, Barbosa & Gonzalez *l. cit.*

TITVLVS XII.

De Homicidio Casuali & Voluntario.

Contra aliorum DD. & Scholarum, specificam rerum considerationem ferè subjiciendum genericæ; at non contra suum morem, neque inconsulto Gregorius Papa à Parricidio & infantum Expositione propter istorum atrocitatem ad Homicidium eique affinem Mutilationem progreditur; ac proinde speciei genus subiicit, & ex parte miscet Rubrica præsentis.

ARTICVLVS I.

De Natura & Varietate Homicidij & Mutilationis.

SUMMARIUM.

1. Homicidij etymon & definitio.
2. Divisio in Voluntarium & Casuale.
3. Iustum & Injustum.
4. In Necessarium, Dolosum, Culpo-

sum & Casuale.

5. Dolosum vel Simplex est, vel Deliberatum:

6. Quod quatuor sepe modis committi solet,

7. Definitio Mutilationis,

8. Et Membri corporis.

Homicidium, ab *Homine occidendo*, sive ejus cæde sic dictum, *can. Si homicidium*, 23. q. 5. & *l. Ita vulneratus* 51. pr. ff. ad *L. Aquil.* est Violenta exanimatio hominis ab homine facta, Harprecht *in §. Item lex Cornelia* 5. *Instit. de Publ. judic.* n. 6. Farinac. *Prax. Criminal.* q. 1. 9. n. 3. *in fine*, & Pirrhing *ad hanc Rubric.* n. 1. *Ab homine*, inquam; quia, si homo à fera vel bruto occidatur, propriè non Homicidium, sed Pauperies vocatur, *Rubr. & text. Instit. & ff. Si quadrup. paup. sec. & Hominis*, sive humani corporis, intellige, cujuscunque ætatis

Q 2

tatis, sexûs & conditionis, L. 1. §. 2. ff. *de l. Si quis §. C. ad L. Cornel. de Sicar.* etiam nondum editi in lucem; nam etiam, qui factum animatum interim; homicida est, l. *Necare 4. ff. de Agnosce. liber.* & argumentò à contrario ductò ex *can. Aliquando 7. can. Quod verò 8. Sc. 32. q. 2.* & homicidii pœnâ tenetur, l. *Si quis cit. ubi Glossa V. Infantia,* Covarruvias in *Clement. Si furiosus p. 2. §. 3. n. 1.* Gomez Tom. 3. *Var. cap. 3. n. 32.* Farinac. *Prax. Criminal. q. 122. à n. 131.* & Paul. Zacchias *Q. Q. Medico-Legal. Lib. 1. Tit. 2. q. 9. à n. 2.* Sic breviter declaratum

2. Homicidium imprimis à Canonistis passim dividitur in Voluntariũ & Casuale secundum *hanc Rubr.* Voluntarium dicunt, quod intenditur vel in se & directè, v. g. ferrò impetum ferendò ex proposito & animò occidendi; vel indirectè, ponendò causam ad eò propinquam; ut ex ea mors moraliter certò securura potuerit prævideri; licet hæc in se non intendatur: sicut contingit, si ex gravi percussione scemina prægnantis sequatur abortus, vel si animò vulnerandi gladiò circa cor ictus moriatur, aut sclopò in locum hominibus frequentem explosò aliquis occidatur, Covarruvias in *Clement. Si furiosus p. 2. pr. n. 1.* & Vallens. ad *hanc Rubr. n. 2.* Casuale sive involuntarium vocant, quod accidit præter intentionem occidentis ad.ò; ut hic id non intenderit directè, neque etiam indirectè dandò causam ejus valde propinquam, etsi fortè culpam aliquam admitterit, non adhibendò debitam diligentiam ad id præcavendum: sicut fit, cum pilâ modò in ludo non insolitò ictus corruit mortuus: cum ex vulnere non lethali mors sequitur malitiâ vel imperitiâ Chirurgi &c. *citt.* Covarruvias §. 4. n. 1, Vallens. n. 6. & Pirrhing n. 2.

3. Homicidium Voluntarium ulterius aliud Justum, quod nullâ; aliud Injustum est, quod aliquâ, Naturali, Divina aut Humana lege prohibetur.

4. Aliter, sed non multum diverso sensu alii, præsertim Legistæ Homicidium partiuntur in Necessarium, Dolosum, Culposum & Casuale: quorum primum ob necessariam sui defensionem, servato moderamine inculpatae tutelæ; alterù dolo malo sive animò & intentione occidendi: tertium sine tali intentione, sed culpâ aliquâ in eo præcavendo admittitur: postremum casu omnino fortuito committitur, Clarus §. *Homicidium, à n. 1. in fine.*

5. Homicidium Dolosum & Injustum ulterius aliud Simplex est & aliud Deliberatum: quorum illud animò quidem occidendi, non tamen deliberatione, eadem ex intervallo præcedente: sed in rixa subito coorta & calore iracundiæ superveniente: hoc verò sive Deliberatum ac Præmeditatum deliberatione & occidendi proposito, ex intervallo præcedente, perpetratur, Clarus §. *Homicidium cit. à n. 6. & 8.* secundum quem Simplex non Deliberatum seu Præmeditatum homicidium committitur ab eo, qui, inimico sibi occurrente, irâ commotus ferrum stringit aut exonerat sclopum, eumque interficit: nisi occidendi animus seu propositum antè conceptum fovisse, idque exequendi studiò cum armis ei occurrisse appareat, aut legitimè probetur.

6. Deliberatum homicidium secundum *citt.* Clarus n. 7. quatuor potissimum modis committi solet; scilicet deliberatè quidem ac præmeditatè, sed sine alia qualitate, delicto specialem malitiam addeute, ex Infidiis, Proditoriè & per Assassinium. De omnibus his Justis Injustisque Homicidii speciebus agemus.

7. Homicidio vicina est Mutilatio, sive am-

ve amputatio vel truncatio alicujus membri, juxta c. Clericis 5. Ne clerici vel Monach. & c. In Archiepiscopatu 4. de Rapt. & Incend. Membri, inquam; quia, sicut cui solum infligitur vulnus cum copiosa sanguinis effusione: sic etiam mutilari non dicitur is, cui excutitur dens, vel abscinditur digitus, aut pars carnis, Suarez de Censur. disp. 44. s. 2. n. 6.

8. Membrum autem proprie est Pars corporis, quæ notabilem & peculiarem functionem, sive ab aliis corporis partibus distinctum officium habet: ut sunt oculus, auris, manus, pes, lingua, maxilla mamilla femina, genitalia, & similes: & non solum officium, aliquid membrum in sua functione adjuvandi: ut digitus, dens, pars carnis, ut colligitur ex l. Idem 10. junctâ Glossâ, ff. de Edict. edito ubi digitus pro membri parte habetur: & ex D. Paulo, Roman. cap. 12. v. 4. ubi, dum Omnia, inquit, membra corporis non eundem actum habent, non obscure ex actibus distinctis membra distinguit, Panormit. in c. Cum illorum 32. de Sent. excommunicat. n. 8. ubi Felinus n. 3. Covarruvias in Clement. cit. p. 3. pr. n. 8. & Molina de J. & J. Tract. 3. disp. 69. n. 2.

ARTICULUS II.

De Homicidio Voluntario Justo, secuto ex rei Condemnatione.

SUMMARIUM.

9. Justa est condemnatio malefici ad mortem.
10. Ea tamen irregularis fit judex, ejus assessor
11. Accusator, testis & alij ad sententiam,

12. Et istius executionem cooperantes;
13. Ob defectum perfectæ Lenitatis Christianæ.
14. Irregularitatem rei condemnatione non contrahunt Papa,
15. Inquisitor Hæreticæ pravitatis, infidelis,
16. Prælati causam sanguinis delegans,
17. Et super crimine civiliter tantum,
18. In sua, Ecclesia sua & conjunctorum causa agens,
19. Si penam sanguinis non intendi, expressè protestetur:
20. Uti & super quovis coram Ecclesiastico;
21. Et super non capitali crimine coram Laico criminaliter agens.
22. Irregularitas evitatur protestatione factâ.
23. Eandem non semper incurrit consules,
24. Laicus in causa sanguinis testificari coactus,
25. Et clericus spectator supplicii capitalis.

JUste homo occiditur plerumque publicâ: aliquando propriâ & privatâ autoritate. Publicâ, vel in Judicio per sententiam condemnatoriam nocentis, vel per hostis cædem in Bello justo. Privatâ ob necessariam & inculpata defensionem. Singulas justii homicidii species singulis Articulis discutimus. De eo, quod in Judicio fit,

Catholica veritas est, à legitima potestate humana licite justique in maleficos ferri, & per publicos justitiæ administratos executioni mandari sententias quibus illi ad mortem, aut membrorum, truncationem condemnantur. Quantumvis enim vitæ ac membrorum, sicut Author, sic etiam Dominus sit solus Deus, juxta illud, Tu es Domine, qui vitæ & mortis habes potestatem, Sapient. cap. 16.

Q 3

v. 13. &